



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 115/2017-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 21. februára 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátom [REDAKČIA], vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ako aj práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 10 Co 692/2015 z 28. júla 2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva vlastníť majetok podľa v čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6

ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 10 Co 692/2015 z 28. júla 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že v konaní vedenom na Okresnom súde Čadca (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 4 C 69/2013 sa sťažovateľ žalobou domáhal proti žalovaným určenia neúčinnosti právnych úkonov. Konkrétne sa domáhal určenia neúčinnosti zmluvy o spätnom prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam medzi žalovanými (ďalej len „zmluva“), ďalej určenia neúčinnosti žiadosti o zmenu stavebníka rozostavaného domu a rozhodnutia obce o povolení zmeny stavebníka na základe už uvedenej žiadosti. Okresný súd v označenom konaní rozhodol rozsudkom zo 7. februára 2015 tak, že návrhu o určenie neúčinnosti zmluvy vyhovel a vo zvyšnej časti žalobu zamietol. V odôvodnení svojho rozhodnutia totiž dospel k záveru, že žiadosť o zmenu stavebníka rozostavaného domu a rozhodnutia obce o povolení zmeny stavebníka nie sú právnymi úkonmi v zmysle § 34 Občianskeho zákonníka, s ktorými právne predpisy spájajú vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností, preto na požadovanom určení ani nie je daný naliehavý právny záujem. Sťažovateľ nespokojný s výsledkom konania na súde prvého stupňa podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok okresného súdu potvrdil.

Sťažovateľ v sťažnosti vyjadruje svoju nespokojnosť s napadnutým rozsudkom krajského súdu v časti, v ktorej bol jeho návrh právoplatne zamietnutý. Sťažovateľ považuje napadnutý rozsudok za arbitrárny a nespravodlivý, pričom argumentuje a predostiera svoj vlastný pohľad na vec. Vychádzajúc z vlastného právneho posúdenia veci dochádza k záveru, že napadnutým rozsudkom krajského súdu boli porušené jeho označené práva.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí tejto sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol tak, že vysloví porušenie jeho označených práv napadnutým rozsudkom krajského súdu, napadnutý rozsudok krajského súdu zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie a prizná mu náhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení jeho základného práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu. Sťažovateľ zároveň namieta, že v konečnom dôsledku došlo napadnutým rozsudkom krajského súdu aj k neprípustnému zásahu do jeho majetkových práv, a tým aj k porušeniu základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, ako aj práva na ochranu vlastníctva podľa čl. 1 dodatkového protokolu.

Ústavný súd v súlade so svojou judikatúrou predovšetkým podotýka, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné

záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (II. ÚS 27/07).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 426/08).

Ústavný súd sa vychádzajúc z uvedeného pri predbežnom prerokovaní sťažnosti, ktorá smeruje proti napadnutému rozsudku krajského súdu, ako aj jeho predchádzajúcemu postupu zaoberal bližšie otázkou, či sťažnosť v tejto časti nie je zjavne neopodstatnená. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky

súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

Podstatná námietka sťažovateľa spočíva v tvrdenom zásahu krajského súdu do jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorého sa mal dopustiť tým, že na jeho právnu argumentáciu uplatnenú v odvolaní nereagoval ústavne konformným spôsobom, keď potvrdil prvostupňový rozsudok okresného súdu. Sťažovateľ zároveň namieta aj arbitrárnosť napadnutého rozsudku krajského súdu založenú na jeho názore, že jeho právne závery sú založené na nesprávnej interpretácii relevantných noriem. Sťažovateľ nesúhlasí s výrokom napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok okresného ako vecne správny.

Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky

účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov sa ústavný súd oboznámil s tou časťou odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorá bola pre posúdenie dôvodnosti sťažnosti podstatná. Krajský súd v podstatnom na odôvodnenie svojho rozsudku uviedol:

«Ako nedôvodné krajský súd vyhodnotil aj odvolanie žalobcu, hoci na základe posúdenia (i) širších súvislostí než zohľadňoval okresný súd. Zásadný záver o tom, že žiadosť o zmenu stavebníka/stavby a na ňu nadväzujúce rozhodnutia obce (príslušného správneho orgánu) nie sú právnymi úkonmi, ktorým by bolo možné odporovať v zmysle Občianskeho zákonníka, však zostáva totožný. S určitým zjednodušením, ale presne vystihujúcim podstatu tejto časti nároku žalobcu je nutné konštatovať, že žalobca sa v konečnom dôsledku domáha štandardnou civilnou sporovou žalobou (žalobou o určenie neúčinnosti právnych úkonov) zmeny, resp. zrušenia rozhodnutia vydaného v rámci administratívneho konania. Uvedené je však (už) zo svojej podstaty neprípustné; administratívne konanie má (vlastné) zákonom stanovené postupy, akým spôsobom je v ich rámci možné uplatňovať príslušné práva a povinnosti. Nezodpovedá účelu Civilného

sporového poriadku (naopak, je v priamom rozpore s ním), resp. predtým konaniu podľa III. časti Občianskeho súdneho poriadku, aby určovacou civilnou žalobou boli menené výsledky administratívneho/správneho konania.

14. Nad bezprostredný rámec odvolania krajský súd konštatuje, že nezaujíma stanovisko k dôvodnosti predmetného správneho/stavebného konania, k možnosti žalobcu vstúpiť do daného konania, k vecnej správnosti rozhodnutia „o zmene stavebníka“ a napokon ani k vlastníckym pomerom k dotknutej (rozostavanej) stavbe.»

Predmetné rozhodnutie krajského súdu (nadväzujúce na právny názor okresného súdu) obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplýva z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

Ústavný súd sa v tomto ohľade stotožňuje s krajským súdom prezentovaným právnym názorom, podľa ktorého nebolo možné v rámci civilnej sporovej žaloby úspešne žiadať určenie neúčinnosti žiadosti či rozhodnutia o žiadosti vydaného v príslušnom administratívnom konaní. Ako správne poukázal krajský súd, administratívne konanie má vlastné zákonom ustanovené postupy, akým spôsobom je v ich rámci možné uplatňovať príslušné práva.

Ústavný súd sa z obsahu napadnutého rozsudku presvedčil, že krajský súd sa námietkami sťažovateľa zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní dostal odpoveď na všetky podstatné okolnosti prípadu. V tejto súvislosti už ústavný súd uviedol, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. IV. ÚS 112/05, I. ÚS 117/05). Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené.

Ústavný súd konštatuje, že nezistil medzi dôvodmi a skutočnosťami, ktoré sťažovateľ uviedol vo svojej sťažnosti, žiaden taký dôvod, ktorý by mohol spochybniť právne závery krajského súdu. Je to tak z toho dôvodu, že po preskúmaní spôsobu a rozsahu odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu a s ohľadom na dôvody, ktoré sťažovateľ uviedol vo svojej sťažnosti, ústavný súd nezistil taký výklad zákonných predpisov rozhodných pre vec samotnú, ktorý by mohol vyvolať účinky nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 ústavy a tiež čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak ako to tvrdil sťažovateľ vo svojej sťažnosti. V napadnutom rozsudku krajský súd zohľadnil všetky jeho zákonné náležitosti a tieto pri jeho tvorbe aj prakticky aplikoval.

Sťažovateľ ďalej namietal aj porušenie svojho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým rozsudkom krajského súdu. Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že krajský súd sa riadne zaoberal námietkami sťažovateľa a ústavne konformným spôsobom vysvetlil, prečo návrh v namietanej časti zamietol, preto v okolnostiach prípadu interpretácia a aplikácia na vec vzťahujúcich sa noriem sledovala ich zmysel a účel. Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia dospel k záveru, že žiadosť a rozhodnutie vydané v rámci administratívneho konania nie je možné považovať za právny úkon v zmysle Občianskeho zákonníka a tiež že nie je možné výsledok administratívneho konania zvrátiť žalobou

o určenie neúčinnosti správneho rozhodnutia podanou civilnou určovacou žalobou. Tento právny záver však podľa názoru ústavného súdu nemá spojitosť s označenými právami hmotnoprávneho charakteru. Závery krajského súdu považuje ústavný súd za dostačujúce pre konštatovanie, že neexistuje relevantná súvislosť medzi namietaným porušením základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu na jednej strane a napadnutým rozsudkom krajského súdu na strane druhej.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a namietaným porušením označených práv sťažovateľa. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozsudku, ako aj s poukazom na to, že obsahom práva na spravodlivé súdne konanie nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľa (na zrušenie rozsudku krajského súdu a priznanie náhrady trov konania), pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. februára 2017